

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1113,VI-edycja-Edukacyjnego-Przeglądu-Filmowego-Kino-w-PRL-PRL-w-kinie-pokaz-filmu-Dr.html>
31.03.2026, 14:54

VI edycja Edukacyjnego Przeglądu Filmowego „Kino w PRL - PRL w kinie” - pokaz filmu „Dreszcze” - Warszawa, 13 marca 2007 r.

Dnia 13 marca 2007 r. w warszawskiej „Kinotece” w ramach Edukacyjnego Przeglądu Filmowego „Kino w PRL - PRL w kinie” zaprezentowany został film „Dreszcze” w reżyserii Wojciecha Marczewskiego.

„Dreszcze”, reż. Wojciech Marczewski, rok prod. 1981, [100 min.]

Rok 1955. Trzynastoletni Tomek, będący niedawno świadkiem brutalnego aresztowania ojca przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa, wyjeżdża na obóz szkoleniowy. Jego postępowanie jest naganne. Wraz z kolegami „deprawuje” ideowego kolegę, upijając go winem i każąc słuchać zakazanego Radia Wolna Europa. Jednak pod wpływem uczucia do drużyny przewodniczki, fanatycznej działaczki, ślepo wierzącej i posłusznej temu, co każe mówić i robić partia, przechodzi psychiczną metamorfozę. Oddala się od ideałów i wartości wpajanych przez ojca.

Docierają wiadomości o strajkach w Poznaniu. Więzienia opuszczają więźniowie polityczni, wśród nich ojciec Tomka. Zbliża się Październik 1956. Obóz politycznej i psychologicznej indoktrynacji zostaje rozwiązany. Po Tomka przyjeżdża ojciec, ale nie może znaleźć wspólnego języka z synem.

W opinii wielu krytyków jest to najlepszy film w dorobku Wojciecha Marczewskiego. Polski reżyser jako jeden z nielicznych (obok Istvana Szabo) odsłonił tak głęboko i szczerze kulisy świadomości dziecka epoki stalinizmu. W bardzo sugestywny sposób przedstawiona została atmosfera tamtych czasów. Jak pisał Jan Słodowski: „Film skupia się na momencie załamania ideałów pokolenia ZMP, stawiając pytanie o dalszy los umysłów zwichniętych demagogią”. Krytyka widziała w „Dreszczach” nie tylko film rozrachunkowy. Dopatrywano się w nim również wpływów surrealizmu i twórczości Roberta Musila („Człowiek bez właściwości”).

Film uhonorowano m.in. nagrodą główną na FPFF w Gdyni (1981) oraz „Srebrnym Niedźwiedziem” na MFF w Berlinie (1982).

Występują: Tomasz Hudziec, Teresa Marczewska, Marek Kondrat, Zdzisław Wardejn, Władysław Kowalski, Jerzy Bińczycki, Bogusław Linda, Marian Opania.

To już VI edycja naszego przeglądu. Chcielibyśmy tym razem zaproponować Państwu przyjrzenie się różnym obliczom stalinizmu w Polsce. Powojenne dylematy żołnierzy podziemia niepodległościowego, postawy i zachowania człowieka w warunkach

ekstremalnych (tortury fizyczne i psychiczne w więzieniach Urzędu Bezpieczeństwa), młodzież poddana komunistycznej indoktrynacji, próba dokonania rozrachunku z okresem „błędów i wypaczeń” – wydają się nam tematami ważnymi i interesującymi.

Wierzimy, że przegląd pozwoli Państwu nie tylko poznać znaczące polskie filmy, które są świadectwem rzeczywistości PRL-u, ale także ułatwi zrozumienie najnowszej historii Polski. Ich dobór nie jest przypadkowy – oprócz arcydzieł polskiego kina znalazły się tu także obrazy czasami już dzisiaj zapomniane, niemniej warte obejrzenia.

Oprócz produkcji fabularnych pokażemy także dokumenty Polskiej Kroniki Filmowej.

Tradycyjnie w każdym spotkaniu wezmą udział historycy z Instytutu Pamięci Narodowej i innych ośrodków naukowych, którzy przed każdym pokazem wygłoszą prelekcję. Będziemy starali się także zapraszać twórców przedstawianych filmów.

Przegląd adresowany jest przede wszystkim do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i stanowi interesujące uzupełnienie realizowanych we współczesnej szkole celów edukacji humanistycznej. Liczymy, że spotka się on ze szczególnym zainteresowaniem nauczycieli historii, języka polskiego i wiedzy o społeczeństwie oraz studentów kierunków humanistycznych.

Udział w przeglądzie jako formie doskonalenia zawodowego nauczycieli będzie mógł być potwierdzony pisemnym zaświadczeniem, do którego dołączymy zestaw „Biuletynu IPN”.

Proponujemy Państwu 6 spotkań odbywających się w „Kinotece” w Pałacu Kultury i Nauki, raz w miesiącu, we wtorki od godz. 11.30 do 14.00.
WSZYSTKIE POKAZY SĄ BEZPŁATNE!

Szczegółowe informacje:

Sławomir Stępień (IPN), tel. (0-22) 530-86-97; e-mail: slawomir.stepien@ipn.gov.pl.

Rezerwacja biletów: „Kinoteka”, tel. (0-22) 826-12-99, (0-22) 551-70-70.